

7 Doplně neúplná slova do textů známých písniček.

Zajíček b__ží po pšenici...
P__jme píseň dokola, okolo...
B__ží voda, b__ží, po kameni šustí...
Hv__zdičky, dobrou noc...
Kolíne, Kolíne, stojíš v p__kné rovině...
Za našich mladejch let, bejval sv__t jako kv__t...

- Znázorni slabičnou a hláskovou stavbu některých doplněných slov.
- Nahraď v poslední ukázce písně nespisovné tvary slov spisovnými.

Zaspívejte a zataktujte si některou z těchto písní. Při které písni se dá tančit valčík a při které polka? Která píseň by se dobře zpívala jako kánon?

8 Proveď: a) rozbor stavby slova (předponová část, kořen, příponová část, koncovka), b) slovtvorný rozbor (slovo základové, slovtvorný základ a slovtvorný prostředek). Pomoc najdeš na straně 28.

- cukrářka, dráteník, tiskařka, truhlář, kovářka, mydlář, bankéř, brusič
- mlynářka, pekařka, obuvník, lékařka, zvonář, pradlena, hrnčíř, sklenář

Které povolání se vám líbí nejvíce a proč?

- Hledej slova se stejným kořenem.
měna, měřítko, změkčovací, vyměnit,
měknutí, měřidlo, obměkčit, měřička,
záměna, měnit

mě 100

Skupinu hlásek vyslovovanou [mňe] píšeme většinou **mě**, např. *na stromě*, *změřit*, někdy **mňe**, např. *skromně*, *vzpomněl*.

Skupinu **mě** píšeme v těchto případech:

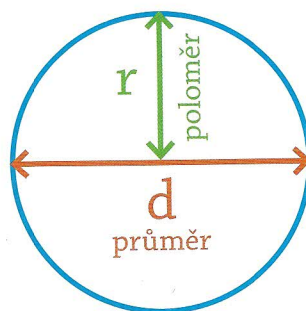
- a) v základu slova, např. *měsíc*, *vyměnit*;
- b) tam, kde v příbuzném slově nebo jiném tvaru téhož slova píšeme **m**, např. *soukromý* – *soukromě*, *umí* – *uměl*, *tma* – *zatmění*;
- c) zpravidla v koncovkách podstatných jmen, např. *v domě*, *u země*.

9 Dopln skupinu **mě**. Pravopis zdůvodni pomocí uvedeného přehledu.

zat____ní M____síce, nový za____stnanec, rukopisné pa____ti, pro____nlivé počasí, výtvarné u____ní, ____sto Jaro____ř, zámek v Kro____říži, ____kký tvaroh, z____nil **bydliště**, uvízl na ____lčině, les v zi____, vypočítat prů____r, močový ____chýř, zasloužená od____na, z____řit polo____r, oblíbený u____lec, s____nárna peněz, škodolibý pos____ch, výstava v Lito____řicích, na listnatém stro____, zá____rně lhal, úžasem oně____l, ____l zřej____smůlu, keř pot____chuť, od hor hř____lo, počítal zpa____ti, ořechová s____s, vy____nit baterky

■ Vyjmenuj další vlastní jména, ve kterých píšeme skupinu **mě**.

■ U zvýrazněných podstatných jmen urči vše, co umíš.

➤ Říkej příslovce odvozená od přídavných jmen.

vědomý, známé, temná, rozumný

➤ Urči slovotvorný základ příslovčí **soukromě** a **významně** a potom těch, která jsi řekl(a).

➤ Tam, kde je součástí stavby slova souhláska **n**, píšeme **mně**. Obvykle je to:

a) u některých příslovčí, např. *temně* (temný), *jemně* (jemný);

b) u některých sloves a slov od nich odvozených, např. *zapomněl* (zapomenout), *domněnka* (domnívat se).

➤ Ve slově **tamější** (zvyky) píšeme **mě**, protože je utvořeno od příslovce **tam**.

10 Dopln **ě**, nebo **ně**. Pomoz si uvedením slova příbuzného.

Vzor: příjem____ – příjemný → příjemně

ohrom____, cílevědom____, náram____, skrom____, příjem____, upřím____, vzájem____, soukrom____, znám____jší, osam____lá, uvědom____lé, dom____nka, připom____li, dojem____, pom____nky, samozřejmě____, zapom____l, stříd____, nerozum____la, setm____lo se, rozum____, sm____šný, oněm____la, v____dom____, usm____vavé, tam____jší, nepřítom____, sebevědom____, nedorozum____ní, pam____ť, objem____, zřejm____, tajem____, přim____řený, **☐** nejjem____jší

■ Vyber si několik slov a utvoř s nimi slovní spojení nebo větné celky.

Vyrábíme

1 Dopln do slov chybějící souhlásky.

hlá__ka zelí, černý be__, nama__ chlé__, povidlové bu__ty, mramorový
slou__, dobrý slu__ a či__, sí__ka na motýly, vl__ké pla__ky, broskvový
kompo__, dubový prá__, návo__k obsluze, nevr__ se, přiklo__ to, lesní
šků__ce, napnutá pla__ta, vysoké podpa__ky, nízkotučný tvaro__, kocour
Koke__, hla__ký kmen, bez vytažených plache__, neodbytná mu__ka,
šťavnatá hru__ka, potravinová náhra__ka, výtečné halu__ky, starobylé
náhro__ky, králíčí srs__, je__čí bodliny, mikrotu__ky, zúčastnit se prohlí__ky,
vyhrnutý ruká__, opatřil nocle__, bolavá čelis__, silný hviz__, řepný chrás__,
útulný domo__, necho__ ke kraji, dota__ pro hosta, mlu__te prosím nahla__

2 Doplnuj slova hůlkovými písmeny podle směru šipek a počtu písmen uvedených v závorce. Tajenka vyjde v barevných políčkách.

slavnostní obřad snoubenců (6), nástroj na stříhání (5),
umělecký předmět vzniklý malbou (5), kopaná (6),
listnatý strom se žaludy (3), stanový tábor (4), nástroj
na zalévání (5), beznohá ještěrka (6)

Tajenka:

Nezáleží na ceně dárku – radost udělá i dárek vlastnoručně _____.

3 Dopln je, nebo ě. Spoj vhodné dvojice slov.

vysoké
ob__mný
známý
pozdrav
ob__tí
fotografie
ob__dnací
ob__vitel
do dvora
ob__d
rozsvítit
sv__tlo
v__šet
v__de
formulář
kontejner
nap__tí